

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, ז' בטבת התשע"ה
29 בדצמבר 2014

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תר"מ 243/20
תר"מ 244/20
תר"מ 245/20
תר"מ 246/20

העותר בתר"מ 243/20, מר יוסי בכר
246/20, 244/20
והמשיב 1 בתר"מ
: 245/20

נגד

המשיב 1 בתר"מ
244/20, 243/20
246,20 והעותר בתר"מ
: 245/20

2. סיעת בת-ים אחת
3. חברת א.ד. הפצות ועטוף בע"מ
המשיבים הנוספים
בתר"מ 243/20

2. עיריית בת-ים
3. מר ארז פודמסקי, מנכ"ל עיריית בת-ים
המשיבים הנוספים
בתר"מ 245/20

בקשות למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי
תעמולה), תשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות)

החלטה

1. ושוב אני נדרש לבחירות המיוחדות לראשות העיר בת-ים. החלטתי לעשות
שימוש בסמכותי ולדון בארבעה העתירות במאוחד, נוכח זהות הצדדים. למען הנוחות,

אציג בכל עניין את טענות הצדדים ואת הכרעתי בסמוך.

2. עוד יצוין כי שני הצדדים העלו בכל אחת מהעתירות שלל טענות בגנות הצד השני: היעדר פנייה מוקדמת, חוסר תום לב, הפרות נטענות של חוק הבחירות ע"י הצד השני, וכיו"ב. בהחלטתי זו אדון בטענות אלה רק כשמצאתי שיש בהן כדי להשפיע על ההכרעה. עוד יצוין, כי טענות רבות של שני הצדדים – נטענו בעלמא, ולא מצאתי מקום לדון בהם בהחלטתי זו.

תר"מ 243/20

3. טענות העותר – בעתירה זו, טוען מר יוסי בכר כי המשיבים 1-2 מפיצים עלון מטעה ופוגעני באמצעות המשיבה 3. לטענתו, העלון פוגע בשמו הטוב, וכתובים בו דברי שקר, למשל: כי עיריית בת ים מצויה בגירעון ועל סף פשיטת רגל (זאת על אף שלטענת העותר, בתקופתו כממלא מקום ראש העיר צומצם הגירעון בקופת העירייה). העותר טוען, כי המשיבה 3 מסרה לו כי העלון הוזמן מטעם מטה הבחירות של המשיב 1. וכן, שבעלון נכתב כי הוא מפורסם מטעם "הפורום לשמירה וחיזוק בת ים", והיות שמאחורי הפרסום ניצבים המשיבים 1-2 – מדובר בהטעיה.

4. בנוסף, טוען העותר כי המשיב 1 ממשיך לפרסם בדף הפייסבוק שלו פרסום בגינו ניתן צו מניעה ב-תר"מ 242/20 נוכח היותו מטעה (ראו החלטתי מיום 15.12.2014).

5. תגובת המשיבים – המשיבים 1-2 טוענים כי דין העתירה להידחות. לעניין העלון, טוענים הם כי הנאמר בעלון לעניין הגירעון של עיריית בת-ים הוא אמת. עוד, טוענים הם כי "נפלה שגגה כאשר לזהות המפרסם אשר הופיע על גבי העלון, הא ותו לא" (סעיף 20 לתגובה).

6. כאשר לדף הפייסבוק, טוענים הם כי צו המניעה שניתן חל רק על המודעה נושא העתירה. עם זאת, כותבים הם, ש-"מבלי לפגוע באמור ורק על מנת שלא לכלות את זמנו של יו"ר הוועדה הנכבד ואת זמנו של המשיב ובאי כוחו לריק, וכן על מנת שתנוח דעתו של כבוד היו"ר כאשר לתום ליבו של המשיב, המשיב מודיע כי כבר הורה לשנות את דף

הפייסבוק האמור בהתאם להנחיות והוראות יו"ר ועדת הבחירות, אך שאינו רואה בעמוד המפורסם כיום כמפר בדרך כלשהי את הוראות הדין" (סעיף 13 לתגובת המשיבים 1-2).

7. עוד יצוין כי העותר הגיש (באישור) תשובה לתגובת המשיבים 1-2. במסגרת זאת, טוען הוא כי דף הפייסבוק עדיין באוויר ולא הוסר.

8. דיון והכרעה - לעניין העלון, כפי שקבעתי בעבר: "אין בסמכותי לפסול תוכן תעמולה בהתבסס על אמיתות... וזאת משום שאין ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית כלים לבחון את אמיתות הדברים... שקר - אין לו רגליים - בכך יוכל להתנחם העותר, אלא שהקביעה מה הוא שקר אינה בידי" (תר"מ 223/20 הדר נ' פדלון (4.11.2013)). משכך, אין זה בסמכותי לקבוע האם עיריית בת ים מצויה בגירעון, מה גובהו, ומי האחראי ליצירתו ככל שקיים.

9. עם זאת, נראה כי הפרסום הנ"ל אכן עומד בסתירה לסעיף 10(א)(3) לחוק הבחירות, והמשיבים 1-2 כתבו בעצמם כי בזהות מפרסם העלון "נפלה שגגה". משכך, ניתן בזאת צו מניעה האוסר על המשיבים 1-2 להפיץ את העלון האמור וכן כל דבר תעמולה ללא ציון שם האחראי להזמנתה.

10. לעניין הפרסום בעמוד הפייסבוק, ברי כי ברור שפרסום מטעה - יטעה גם בוחרים שייתקלו בו במקום אחר. המאפיינים שיצרו הטעיה במקרה דנא (הכותרת, ציון העובדה כי הוא מופץ בחינם, הכותרת "נובמבר 2014", וכו') - יטעו תושב סביר שייתקל בהם במודעה, בעלון, בעמוד פייסבוק, או בכל מדיית פרסום אחרת.

11. הצדדים חלוקים ביניהם אם הפרסום ירד או לא מעמוד הפייסבוק של המשיבים 1-2. מבלי להידרש לסוגיה האם מדובר בהפרה של הצו שניתן בתר"מ 242/20 או לא, ולמען הזהירות, ניתן בזאת צו מניעה האוסר על המשיבים 1-2 לפרסם כל פרסום הנחזה לעיתון "חדשות בת ים" או מטעה באופן אחר ודומה. במסגרת זאת - למען הסר ספק - המשיבים 1-2 נדרשים להוריד מעמוד הפייסבוק גם פרסומים קיימים במתכונת זו.

12. משכך, דין העתירה להתקבל בחלקה כאמור לעיל.

תר"מ 244/20

13. טענות העותר - בעתירה זו, טוען מר יוסי בכר כי המשיב (מר אלי יריב) מפיק

עמוד 3 מתוך 10

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

סקרי בחירות שקריים ומטעים. עוד, עותר הוא למתן צו שיחייב את המשיב, מר אלי יריב, לפרסם פרטים מלאים ביחס לסקר (מזמין הסקר, תאריך ביצוע הסקר, וכדומה) בהתאם לסעיף 16 לחוק הבחירות. הסקרים נושא העתירה, פורסמו לטענת העותר במסגרת הפרסום מ-תר"מ 242/20 אשר קבעתי כאמור לעיל כי הוא בגדר פרסום מטעה הנחזה לעיתון.

14. כמו כן, ביחס לסקר מטעם מכון "דעות", טוען העותר כי מכון מעין זה כלל אינו קיים. לשיטתו, עובדה זו "מעלה תהיות של ממש ביחס לקיומו של מכון כזה ו/או ביחס למהימנות הפרסום המדובר" (סעיף 16 לעתירה).

15. תגובת המשיב – המשיב טוען כי דין העתירה להידחות על הסף, היות שסעיף 16 לחוק אינו חל על הסקרים נושא העתירה אשר פורסמו לפני המועד הקבוע בחוק.

16. דיון והכרעה - סעיף 16 לחוק הבחירות קובע חובות שונות ביחס לפרסום סקרי בחירות. תכלית הסעיף היא "הטלת חובות גילוי ואיסורים שונים הנוגעים לסקרי בחירות... כדי שהציבור יוכל לשקול את אמינותם של הסקרים ולבחנם בצורה מושכלת" (הצעת חוק הבחירות, תיקון 22, 17.6.2002). בהקשר לכך, קבעתי בעבר כי "סקר הוא כלי סטטיסטי הנתון באופן אינהרנטי להטיות ומניפולציות, שיכולות להביא להטעיית ציבור הבוחרים. סעיף 16(ב) מבקש להתמודד עם קושי אינהרנטי זה, ומטיל חובת גילוי על מפרסם הסקר, ובין היתר על פרסום גודל המדגם, מרווח הטעות, שם מזמין הסקר, ועוד" (תר"מ 130/20 פרנקו נ' רמלוד פלוס (1.10.2013)).

17. סעיף 16 לחוק הבחירות חל בבחירות מיוחדות לראשות עיר רק ב-"תקופה שתחילתה ביום הגשת הצעת המועמד" (סעיף 10(א)4 לחוק הבחירות אשר אליו מפנה סעיף 16 לחוק). בעניינינו, מועד זה התחיל אך ביום 11.12.2014.

18. העותר מעלה טענות בגין שלושה סקרים שונים. בהקשר למועד פרסומם, מציין הוא רק כי אחד מהם פורסם בדף הפייסבוק של המשיב ביום 10.12.2014, דהיינו – לפני "תקופת הבחירות" כהגדרתה בחוק. בהתאם, נראה כי אין תחולה לאיסורים ולחובות מכוח סעיף 16 לחוק הבחירות.

19. כן יצוין כי ככל ופרסומים אלה מופיעים גם כיום, או לחילופין – בידי העותר

הוכחות כי שלושת הסקרים פורסמו או נערכו לאחר יום 11.12.2014, פתוחה בפניו הדלת לפנות אליי בעתירה חדשה בעניין זה. משכך, דין עתירה זו – להידחות.

תר"מ 245/20

20. טענות העותר – לעתירה זו, הפעם של מר אלי יריב, שלושה ראשים:

- א. שלטים שנתלו במקומות אסורים ברחבי העיר, לרבות על מוסדות ציבוריים ומקומות עסק. במסגרת זאת, מציינ העותר 12 שלטים שנתלו בניגוד לחוק, וכן מוסיף כי "חדשות לבקרים תולים אנשיו של המשיב 1 שלטים מפרים נוספים, ואין המדובר ברשימה סוגרה של השלטים המפרים שתלה המשיב 1 ברחבי העיר" (סעיף 20 לעתירה).
- ב. עוד טוען העותר כי המשיב 1 מפיץ מטעמו עלון בשפה הרוסית הנחזה לעיתון, ללא פרסום שם המפרסם שכותרתו היא "בת ים היום". לטענת העותר, שם העלון, ציון מספר גיליון, ותאריך הפצתו מטעים כך שתושב סביר יחשוב כי מדובר בעיתון חדשותי ולא בדבר תעמולה מטעם המשיב 1.
- ג. לבסוף, טוען העותר כי לאחרונה הפיץ המשיב 1 פרסום המשמיץ אותו, ובו לא צוין זהות המזמין בניגוד לסעיף 10(א) לחוק הבחירות.
21. עוד אציין כי העותר העלה טענה שהמשיב 1 עושה שימוש פוליטי בעובדי עיריית בת-ים (המשיבה 2). אולם, טענות אלה נטענו בעלמא. העותר כן העלה טענות קונקרטיות בנוגע לעובד עירייה אחד מהמחלקה הווטרנירית. אולם, לא צירפו כמשיב לעתירה. ומשכך – דין טענות אלה להידחות על סף (ראו: תר"מ 87/20 דשימת מהפך נ' דוכברגר (8.9.2013)).
22. תגובת המשיבים – המשיב 1 טוען כי דין העתירה להידחות. לעניין השלטים במקומות האסורים, טוען הוא כי חלק מהשלטים נתלו על דירות וחלק על עסקים פרטיים. לטענתו, בעלי הנכסים תולים את השלטים מיוזמתם, ללא מעורבות שלו. עוד מוסיף וטוען כי הוא "גזר על עצמו שלא להתערב כלל בנושאי אכיפה, ובמיוחד בתקופה זו של מערכת הבחירות" (סעיף 6 לתגובה).
23. לעניין זה, טוענים המשיבים 2-3 כי נושא אכיפת ההגבלות לתליית שלטי

בחירות נעשית בצורה שוויונית על ידי מחלקת האכיפה של העירייה. כך, מציינים הם כי "לא אחת מצאו פקחי העירייה שלטי בחירות שהוצבו במקומות אסורים, כפי שיפורט בהמשך, הן מטעם נציגי מר יריב והן מטעם נציגי מר בכר, ופעלו להסרתם" (סעיף 7 לתגובה). בנוסף, ביחס לשלטים שצוינו בעתירה, נכתב כי העירייה תפעל להסרתם ככל והם עדיין תלויים.

24. לעניין העלון בשפה הרוסית, טוען המשיב 1 כי אין בעלון תוכן משמיץ כלפי העותר, וכן הצהיר כי "תחודד ההנחיה לפיה יש להקפיד לכלול בכל פרסום תעמולת בחירות רלבנטי עתידי ברוסית הערה מתאימה התואמת את דרישות החוק" (סעיף 14 לתגובה). לעניין הפרסום, טוען המשיב 1 כי לא מדובר בפרסום מטעמו את בידיעתו, וכי מדובר בעלון ישן ממערכת בחירות קודמת.

25. דיון והכרעה – לעניין השלטים: עיון בתצלומים שצורפו לעתירה מלמדים כי אכן נתלו שלטי בחירות של המשיב 1 בניגוד לסעיף 10(א)(4) לחוק הבחירות (ראו: תר"מ 117/20 בלומנפלד נ' ראש מועצת זיכרון יעקב (3.10.2013)).

26. אני מוצא קושי בגישתו של המשיב 1, אשר למעשה מושך את ידיו וטוען כי ככל ששלטים נתלו בניגוד לחוק – אין זה מענייננו ואין לו שליטה על תומכיו. אמנם, אינני מצפה מהמשיב 1 כי ילך ויוריד שלטי בחירות כמו ידיו. אולם, טוב יעשה אילו ינחה את מטה הבחירות שלו ואת פעיליו כי יודאו בעצמם כי הוראות החוק נשמרות (וכמובן שגם ישמרו עליהם בעצמם).

27. בסעיף 8.4 לתגובת המשיבים 2-3, נכתב (במשתמע) כי העירייה לא תפעל להסרת שלטים שנתלו על מבנים בבעלות פרטית. עם זאת, חשוב לציין כי סעיף 10(א) לחוק הבחירות אינו אוסר על תליית שלטים רק על מבני ציבור, אלא גם על בתי עסק ומבנים פרטיים (האחרונים בכפוף לסייג שבסעיף 10(א)(1) לחוק). משכך, שומה על המשיבה 2 לאכוף את הוראות הדין – כלשונם (וראו לעניין זה: תר"מ 110/20 בנימינוב נ' עיריית אור יהודה (29.9.2013)).

28. עם זאת, נראה כי המשיבה 2 פועלת להסרת מרבית השילוט שצוין בעתירה. כן אדגיש את החשיבות בפיקוח קפדני ונטול משוא פנים, נוכח כהונתו של המשיב 1 כממלא מקום ראש העיר. בתקופה זו, על גורמי הפיקוח העירוניים להקפיד על קוצו של

יוד בפעולותיהם.

29. ולעתידי לבוא – ככל שהשילוט נושא העתירה – או שילוט אחר שנתלה בניגוד לסעיף 10(א) לחוק הבחירות – לא יוסר; על הטוען כנגד אותו שילוט לפנות תחילה למחלקת הפיקוח של המשיבה 2 בבקשה להסירו. ככל והאחרונה לא תפעל כך בתוך 48 שעות מקבלת הדרישה, פתוחה בפני הפונה הדרך להגיש עתירה בנושא זה.

30. לעניין העלון בשפה הרוסית – לעתירה לא צורף תרגום של העלון, ויש בכך טעם לפגם (השוו: תר"מ 134/20 רשימת ביחד נ' טיעות פתח תקווה ביתנו (8.10.2013)).

31. עם זאת, אף עיון צורני בלבד בעלון המדובר מלמד כי מדובר בפרסום הנחזה לעיתון: הן כותרתו הן ציון התאריך בתחילת העמוד הראשון הם בגדר אלמנטים אופייניים לעיתון חדשותי. משכך, ומבלי להיכנס לשאלה האם התוכן משמיץ או לא (שבכל מקרה אינה בסמכותי אלא במקרים חריגים), ניתן בזאת האוסר על המשיב 1 לפרסם פרסומים דומים על למועד הבחירות.

32. העלון – נחה דעתי כי מדובר בעלון ישן שאינו קשור למערכת הבחירות הנוכחית. לסיכום, דין העתירה להתקבל באופן חלקי.

תר"מ 246/20

33. טענות העותר – בעתירה הרביעית והאחרונה, מעלה מר יוסי בכר טענות בדבר "פרסום שקרי ומטעה בפייסבוק, הגובל בחוסר אחריות ומהווה הסתה של ממש" (פתח הדבר לעתירה).

34. הפרסום עליו מלין העותר הוא פוסט שפרסם המשיב בדף הפייסבוק שלו. בפוסט, טען מר אלי יריב שפעיל ממטה הבחירות שלו הותקף והוכה במוט ברזל בזמן שהניח תפילין. עוד נכתב בפוסט כי הוא הוכה בגלל שתלה שלט בחירות של המשיב על ביתו, וכן תוארו אירועים נוספים. באמצע הפוסט כתב המשיב: "יוסי בכר תתעורר! מי שמקיף את עצמו ברעולי פנים ומי שרעולי פנים פועלים בשמו צריך להיות מטופל על ידי המשטרה וזה בדיוק מה שעשיתי" (סעיף 6 לעתירה)

35. לטענת העותר "כל הקורא את הפוסט 'מבין' ממנו כי העותר, או מי מטעמו,

עומדים כביכול מאחורי המכות ו/או הפגיעות הללו!" (סעיף 7 לעתירה). עוד טוען העותר כי הפוסט הנ"ל הוא בגדר הוצאת דיבה ואף הסתה לרצח "הכל במטרה לזכות בקולות במערכת הבחירות" (סעיף 10 לעתירה).

36. תגובת המשיב – המשיב טוען כי בגין האירועים שזכרו בפוסט הוגשו תלונות במשטרה. לטענתו, הפרסום אינו בגדר הסתה, וכל שיש בפוסט הוא "קריאה לראש העיר בפועל, המתמודד במערכת הבחירות ונראה כי אינו מרסן את פעיליו שלו, 'להתעורר' ולפעול למיגור האלימות" (סעיף 12 לתגובה).

37. דיון והכרעה - כאמור, אין זה בסמכותי לקבוע האם תוכן הפרסום הוא אמת או לא. בכל הנוגע לטענות העותר בדבר הסתה לרצח ולשון הרע, עליו לפנות למשטרה או לרשויות המוסמכות לפי העניין, היות שהפוסט האמור – אינו מהווה עבירה בהתאם לדיני התעמולה.

38. כן אציין כי באופן אישי, דעתי אינה נוחה מהפוסט האמור. גם אם הדברים האמורים בו נכונים וגם אם לא – נראה כי פרסום דברים אלה מפי אחד מהמועמדים לראשות העיר רק ילחיטו את הרוחות, כאשר לא יכול להיות עוררין כי בעת זו – ישנה חשיבות דווקא להרגיען. טוב היה עושה המשיב אילו היה מסיר פוסט זה, ומותיר למשטרה לחקור את האירועים המתוארים בו.

39. משכך, דין עתירה זו – להידחות.

טרם סיום

40. מספר העתירות הגדול שכבר הוגש, יחד עם הלשון המשתלחת שנוקטים שני המועמדים אחד כלפי השני בכתבי הטענות, מלמדים כי הבחירות המיוחדות לראש העיר בבת ים טעונות במיוחד. נראה, כי במסגרת המאבק שמנהלים שני המתמודדים ביניהם, משמשות החלטותיי בתור זירת התגוששות נוספת: פוליטית-משפטית. ברי, כי כפי שניתן לראות – ומבלי להקל ראש בחשיבות השמירה על דיני הבחירות והתעמולה – מרבית הסכסוכים ממוקדים וחלקם אף מינוריים.

41. משכך הם פני הדברים, עולה התהייה מדוע הצדדים לא עושים מאמצים ליישב ביניהם את המחלוקות ללא מעורבות שיפוטית? האם יכול להיות, שהעתירות מוגשות

עמוד 8 מתוך 10

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

חדשות לבקרים בעיקר לטובת כותרת תקשורתית, ופחות לטובת הכרעה שיפוטית? אותיר שאלות אלה כשאלות פתוחות, וטוב יעשו שני המתמודדים אם ישקלו את צעדיהם לעתיד בהקשר זה. ככל שאכן כך הם פני הדברים – ואינני אומר שכך הם – מדובר בשימוש לרעה בהליך השיפוטי.

42. במסע בחירות שלילי – כל המעורבים יוצאים קירחים מכאן ומכאן. המתמודדים – מתמקדים בלהסביר מדוע השני אינו מתאים לתפקיד. ודוק; אני מאמין ובטוח שבתחילת המסע, לא קיוו כי כך יתנהל מסע הבחירות שלהם. במקום לנהל מסע בחירות המתמקד באידיאולוגיה פוליטית וברעיונות לשיפור מצב העיר, המתמודדים "חובטים" אחד בשני, ולתושבים הבוחרים לא נותר אלא לחכות ולראות מי ישאר לעמוד אחרון.

43. המפסידים העיקריים במסע בחירות שלילי הם למעשה תושבי העיר בת ים. בוחרים המודעים למצע הבחירות של המועמדים השונים, ממשים את זכותם החוקתית לבחור באופן מיטיבי. על כך יש רק לברך. מסע בחירות שלילי – פוגע קשות בעיקרון זה. רק לאחרונה כתבתי מכתב לראשי המפלגות, בבקשה שיעשו ככל שביכולתם שמסע הבחירות לכנסת ה-20 יתנהל באופן ענייני ומכובד, דברים היפים לענייננו:

"לעמדתי, מן הראוי שציבור הבוחרים יגיע לקלפי וייבחר במפלגה שעמדותיה משקפות ככל הניתן את עמדותיו שלו. לשם כך, עליו להתרשם בחודשים הקרובים מעמדות המפלגות השונות. קמפיין ענייני ומכובד, המציב במרכזו עמדות ורעיונות, עוזר לבוחרים להצביע באופן רציונאלי, ובהתאם – מגשים באופן מרבי את עיקרון הדמוקרטיה".

44. טוב יעשו המתמודדים, אם במעט הזמן שנשאר עד ליום הבחירות – יתרכזו בעיקר: בחזונום לעיר בת ים וכיצד לשפרה למען התושבים, ולא בטפל: השמצת המתמודד השני.

10 דבר

45. תר"מ 243/20 – העתירה מתקבלת בחלקה; תר"מ 244/20 – העתירה נדחית; תר"מ 245/20 – העתירה מתקבלת בחלקה; תר"מ 246/20 – העתירה נדחית. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

עמוד 9 מתוך 10

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

ניתנה היום, ז' בטבת התשע"ה (29.12.2014).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20

עמוד 10 מתוך 10

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax: